

Premiär den 6 december 2024

Stora scenen, Kulturhuset Stadsteatern

TEATER

DEN LÅNGA FLYKTEN

Foto: Felix Swensson

KULTURHUSET
stadsteatern

Om materialet

Det här materialet kan du se som en inspirationskälla till ett fördjupande efterarbete i klassrummet. Du kan förhålla dig fritt till materialets innehåll och övningar samt anpassa dem efter elevernas intressen och behov. Materialet består, utöver praktisk information, av en kort uppvärmningsövning, en metod för eftersamtal samt tematiska övningar knutna till föreställningen *Den långa flykten*. Övningarna kan göras individuellt, i större eller mindre grupper och knyts till ett flertal skolämnen.

Vi har alla olika erfarenheter med oss som individer som färgar av sig på vår upplevelse och förståelse av en föreställning, och det finns inga reflektioner som är rätt eller fel – alla har vi rätt till vår egen tolkning! Ett efterarbete i klassrummet kan bidra till ett utbyte av perspektiv och en fördjupad förståelse av både den individuella och den kollektiva upplevelsen samt den samtidigt vi är en del av. Arbetet kan väcka nya frågor och funderingar hos både elever och lärare, och förhoppningsvis kan det här materialet ge stöd och inspiration i detta.

Mycket nöje!

Foto: Sören Vilks

Inför ert besök

Vi på Kulturhuset Stadsteatern önskar er alla en så bra teaterupplevelse som möjligt, så därför kommer här lite information som vi tycker kan vara bra att ha med sig inför ett besök hos oss.

Förberedelser

Berätta gärna för eleverna i god tid att ni ska hit och se föreställningen *Den långa flykten*. Förklara till exempel hur ni kommer ta er hit, hur länge ni ska vara här och om det är paus i föreställningen. Berätta också lite om föreställningen ni ska se! Ni kan till exempel tillsammans [läsa om bakgrunden](#) till berättelsen på vår hemsida, eller bekanta er med [kaninspråket](#). Ni kan även gå igenom vår [teaterordlista](#).

På så sätt är ni alla bättre förberedda på vad som ska hända. Låt gärna teaterupplevelsen stå för sig själv utan krav på läxor eller skoluppgifter. Ett eventuellt skolarbete kopplat till föreställningen kan med fördel presenteras i efterhand.

Tid och plats

Den långa flykten spelar på Kulturhuset Stadsteaterns stora scen. Ni kommer alltså inte vara själva i salongen, utan ni delar upplevelsen med andra skolklasser och publikgrupper. Kom i god tid, gärna 30 minuter innan, så ni hinner hänga av er och kanske gå på toaletten i lugn och ro. Toaletter finns på entréplan samt i Stora scenens foajé. Väskor lämnas i garderoben på entréplan, vilket är kostnadsfritt. Dörrarna till salongen öppnar 15 minuter innan föreställningen startar och man kan då hitta sina platser. Det kommer även göras utrop i högtalaren när det är dags att ta plats i salongen. Det är en paus på ca 20 minuter efter första akten. Några minuter innan föreställningen börjar igen ropas det ut i högtalarna att det är dags att ta plats i salongen. Vårdarna kommer även ringa i en klocka när det är fem minuter kvar av pausen. När föreställningen börjar stängs dörrarna till salongen och det är inte möjligt att bli insläppt om man kommer för sent.

Telefoner

Vi vill påminna er om att stänga av mobiltelefoner

och annan teknisk utrustning som kan störa föreställningen, skådespelarna eller andra besökare. Även ljuset från skärmar kan störa. Det är inte tillåtet att filma eller fota under föreställningen, men detta går bra att göra under applåderorna.

Lärarens roll

Hos oss är även du som lärare publik. Vi är måna om din upplevelse och vill påminna om att din nyfikenhet och lust smittar av sig på eleverna. Hos oss får publiken gärna reagera på det som händer på scenen. Reaktionerna kan och får vara olika. Några kanske måste röra lite på sig, andra kanske skrattar eller kommenterar högt. Det är helt okej, så länge det inte stör föreställningen eller andra i publiken. Du känner dina elever bäst och märker du att någon behöver lite extra stöd så håll dig nära den personen. Om ni är flera medföljande vuxna vill vi att ni placerar er utspritt bland eleverna. Fråga gärna publikvårdarna på plats om det är något du eller ni som klass undrar!

Om föreställningen

Foto: Sören Vilks

Den lilla kaninen Femman får en vision: något hemskt kommer hända kolonin och för att överleva måste de fly omedelbart. Enbart ett fåtal kaniner lyssnar på Femman och hans bror Hassel, och bara en mindre utbrytargrupp beger sig ut på den farliga och utmanande resan – på väg bort från katastrofer, på väg mot ett nytt hem. På resan möter de andra kolonier och kulturer, och gruppens samarbetsförmåga och tillit till varandra ställs ständigt på prov.

Den långa flykten är en dramatisk berättelse om livet i grupp, om utsatthet och om att inte ge upp. På scen uppträder en ensemble bestående av cirka 25 personer, inklusive en live-musiker. Föreställningen är baserad på Richard Adams världsberömda roman *Watership Down* från 1972, dramatiserad och regisserad av Alexander Mørk-Eidem som tidigare gjort ett flertal hyllade uppsättningar på Kulturhuset Stadsteatern, bland annat *Djungel-*

boken, *Alltid vara vi*, *Röde Orm* och *De tre musketörerna*. Alexander Mørk-Eidem är sedan 2023 även husregissör på Kulturhuset Stadsteatern.

Efter besöket

Uppvärmning: Minnesrunda

När ni är tillbaka i klassrummet och ska påbörja efterarbetet kan det vara bra att göra en kort uppvärmningsövning innan ni sätter i gång. Det bidrar till att skapa ett tillåtande rum och är ett bra sätt att få i gång både kropp och minne.

Be varje elev skriva ner sitt starkaste minne från föreställningen. Det kan vara kort eller långt, en liten detalj eller en större händelse – något som gjorde intryck! Begränsa gärna tiden och uppmuntra eleverna att ta det första de kommer på. Gå därefter ett varv och låt varje elev dela med sig av sitt minne.

Eftersamtal: Beskriva, tolka, associera

Inför ett fördjupande eftersamtal om föreställningen och teaterupplevelsen är det viktigt att påminna eleverna om att alla är fria att göra sina egna tolkningar. Bejaka det eleverna har tagit fasta på och använd deras nyfikenhet som inspiration i det vidare arbetet.

Ett bra sätt att påbörja ett samtal är genom att först beskriva så objektivt som möjligt vad ni har varit med om. Hur såg scenrummet ut? Vilka saker såg ni på scenen? Vilka färger hade ljuset? Hur lät musiken? Hur såg skådespelarna ut, vad sa de och vad gjorde de?

Sedan kan ni börja tolka det som utspelade sig under föreställningen. Kom ihåg, det finns inga rätt eller fel! Vad handlar föreställningen om? Vilka teman berör den? Vilka var karaktärerna och varför gjorde de som de gjorde? Var, i vilken sorts värld, äger berättelsen rum? Vad tror ni föreställningen vill berätta?

Slutligen kan samtalet bli mer associativt och personligt. Vilka frågor eller känslor väcker föreställningen hos dig? Får det dig att tänka på något speciellt? Fanns det delar av föreställningen du kände igen dig i – vilka och på vilket sätt? Är föreställningen relevant och i så fall, varför det?

Foto: Sören Vilks

Tema: Människor, djur & natur

Foto: Sören Vilks

ÖVNING 1

Diskutera: samarbeten, organisationer och statsskick

I föreställningen möter vi flera olika kaningrupper och deras organisationsformer: Den ursprungliga kolonin med owsla och utkantingar, kolonin med de välgödda kaninerna, burkaninerna, kaninstaden Efrafa samt utbrytargruppen med Femman och Hassel i fronten.

Börja med att be klassen beskriva de olika kaningruppernas kulturer och organisationsformer: Vad binder gruppen samman, vad är gemenskap för dem, vilka ritualer har de, vilken trosuppfattning? Hur styrs gruppen och av vem, vilka könsroller och hierarkier förekommer i kolonin, vilka överlevnadsstrategier har gruppen, och hur ser relationen mellan frihet, trygghet och kontroll ut?

Ta gärna hjälp av ordlistan över [kaninspråket Lapine](#).

Be dem sedan koppla organisationsformerna i *Den långa flykten* till dagens samhälle. Finns det sociala sammanhang, grupper och nationer som speglas av föreställningens olika styrformer och kulturer? Vilka och på vilka sätt?

Diskutera tillsammans de olika styrformerna och levnadssättens konsekvenser för gruppen/samhället som helhet och dess olika individer. Vilka för- och nackdelar har organisations- och styrformerna? Vad innebär samarbete? Vad krävs för att en grupp ska kunna samarbeta, kan det se olika ut beroende på situation? Hur blir ett samarbete fruktbart, och vad kan samarbeten leda till? Vad skulle hända om vi förlorade vår förmåga till samarbete?

Fördjupning!

Det finns ett flertal olika statsskick och styrformer som har varit eller fortfarande är dominerande runtom i världen. Genom självständigt arbete och research kan klassen i ett fördjupande steg förvärva och sprida kunskap om hur samhällen kan ledas och styras. Dela in klassen i mindre grupper. Varje grupp ansvarar för att ta reda på så mycket som möjligt om en eller två styrformer eller statsskick, exempelvis demokrati, aristokrati, diktatur, autokrati, oligarki eller teknokrati. Låt därefter varje grupp presentera vad de kommit fram till.

LÄS MER PÅ: [Forum för levande historia](#)

ÖVNING 2

Rita: Kostymskisser och sminkkort

I *Den långa flykten* består berättelsens karaktärer av förmänskligade djur, i synnerhet kaniner. I romanform skapas dessa gestalter genom litterära beskrivningar, i animationsfilm ritas de, men som teater måste skådespelare, människor av kött och blod, ge kropp och känsla åt föreställningens (djur) karaktärer. I detta gestaltande spelar inte bara skådespeleri en avgörande roll, även kostym och mask är viktiga visuella element.

Försök tillsammans minnas hur skådespelarna såg ut: deras kläder, skor, hår och ansikten. På vilket sätt och med vilka medel gjordes de till djurgestalter? Var det tydligt/otydligt? Vad gav kostymerna för känsla och stämning?

Be varje elev göra sin egen mask- och kostymdesign genom att rita/måla kostymskisser samt fylla i sminkkortet (se nästa sida). Ta gärna inspiration från föreställningen och Jenny Ljungbergs kostymer och Johanna Rubens maskdesign. Hur skulle era kaningestalter på scen se ut? Fundera gärna över färger och materialval: vilka sorts tyger består kostymernas olika delar av? Hur kan man se skillnad på de olika karaktärerna, har kostymerna olika kännetecken som berättar något särskilt om varje karaktär, eller är alla lika?

ÖVNING 3

Samarbeta: Flocken

Kaninerna lever i flock och precis som vi människor måste de ständigt förhålla sig, både fysiskt och mentalt, till varandra. Som djur eller människa i en flock måste man kunna samarbeta, men vi kan vara olika skickliga på det.

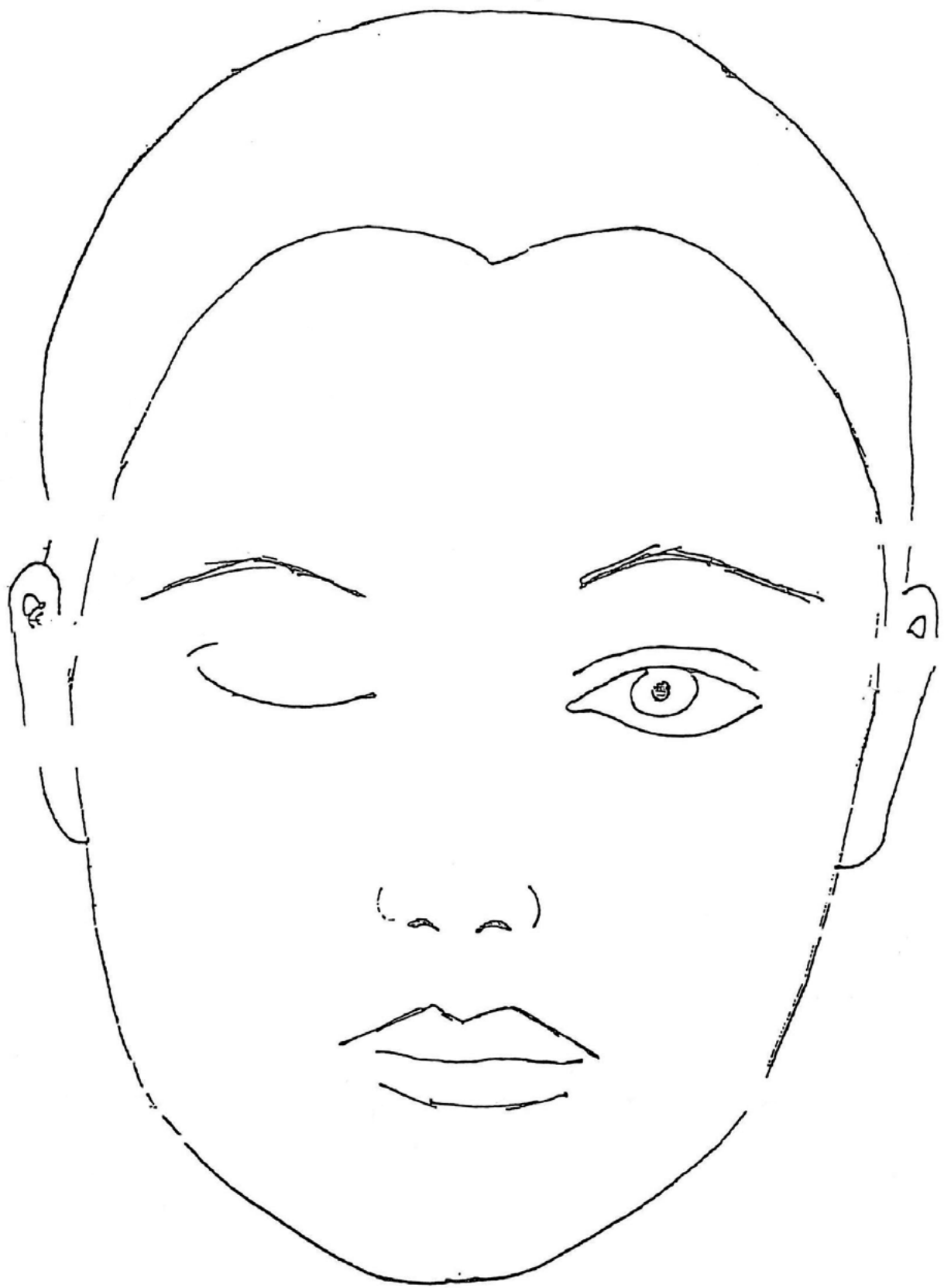
Gör plats i rummet och be eleverna ta plats på golvet. De ska nu ställa sig i olika rader eller göra olika gemensamma formationer och skulpturer med hjälp av hela gruppens kroppar – så fort som möjligt! Du ger dem uppgiften och klassen ska tillsammans klura ut hur de ska göra.

Förslag på rader: elevernas förnamn i alfabetisk ordning med första bokstaven längst fram, elevernas antal syskon med de med flest syskon längst fram, elevernas födelsedag med den som fyller år sist på året längst fram, elevernas färg på tröjan med mörkaste färgen längst fram.

Förslag på formationer: bokstaven A, siffran 120, ett hus, en soluppgång.

Förslag på skulpturer: två grupper kaniner i strid, en flock som bygger en bostad, människor på skogspromenad, en rolig klassfest.

Sminkkort

Tema: Migration

Foto: Sören Vilks

ÖVNING 1

Samtala: Migranten som protagonist

Föreställningen placerar en grupp migranter i centrum av berättelsen, det är deras historia, viljor och erfarenheter som driver berättelsen framåt. Migrantgruppen, med Femman och Hassel i centrum, är föreställningens huvudroller, berättelsens protagonister.

Samtala i helklass eller i grupper:

- På vilka sätt gestaltas kaninerna som migranter? Vilka fysiska och praktiska omständigheter omgärdar dem? Vilka känslor driver dem? Hur gestaltas relationen mellan ovisshet och hopp, mellan utsatthet och ett aktivt sökande efter något nytt?
- Ser ni paralleller till grupper i dagens samhälle,

på vilka sätt? Hur skulle ni beskriva migranternas position och möjligheter i världen idag? Vilka olika anledningar kan det finnas till migration?

- Kan ni komma på andra berättelser där huvudkaraktärerna är djur eller människor som migrerar eller är på flykt? Hur porträtteras dessa personer och deras erfarenheter? Är berättelserna lika eller skiljer de sig åt i framställningen av migranter och migration? Är det personerna, flyktorsaken eller själva resan som är i centrum för berättelsen?

ÖVNING 2

Skriva: Att resa genom ovisshet

Femman beskriver hur han ser deras flykt som en resa genom dimma, som otydliga bilder och syner av svårigheter som gruppen måste ta sig igenom.

Dimman kommer till Femman som en känsla, en oroväckande förvarning.

Be varje elev fundera en stund för sig själv om hur denna dimma, resan genom ovisshet känns. Därefter skriver de en text om "dimman" så som de förstår den. Texten kan vara som en sång, en dikt, ett tal, ett brev eller liknande. Medan eleverna skriver kan du ställa inspirerande frågor såsom hur känns dimman, hur ser den ut, hur rör man sig i den, vad anar och förnimmer man i den, vilka tankar frodas i dimman?

Om några känner sig manade kan ni avsluta med att läsa upp texterna för varandra i helklass eller mindre grupper.

ÖVNING 3

Fundera: Vad är ett hem?

På engelska heter boken om kaninernas flykt *Watership Down*. Vilket är namnet på den plats

som kaninerna slutligen slår sig ner på och bildar en ny koloni och ett nytt hem, fritt från tyranni och faror? *Den långa flykten* handlar alltså inte bara om flykt utan lika mycket om längtan efter en fristad, ett utlovat land, ett tryggt hem. Föreställningen ställer frågor om hur vi vill leva tillsammans, vad som vi betraktar som ett gott hem och samhälle.

Fundera tillsammans i mindre grupper: Vad är ett hem? Vilka element avgör om något blir ett hem? Hur är platsen, känslorna, personerna, minnena, m.m.? Gör en tankekarta eller ett bildkollage/ moodboard som uttrycker det som ni i gruppen uppfattar som ett hem.

När alla är klara, låt de som vill presentera sina planscher och tankar.

Foto: Sören Vilks

Tema: Att berätta

ÖVNING 1

Undersöka: Adaptionstudie – en förlagas förvandlingar

Den långa flykten är en berättelse som har genomgått flera förvandlingar. Richard Adams berättade första gången om vildkaninernas fartfyllda sökande efter ett nytt hem 1972. Då som äventyrsroman. Boken har sedan animerats och filmatiserats 1978, gjorts till TV-serie 1999, Netflix-serie 2018, och nu senast gör berättelsen entré på Kulturhuset Stadsteaterns stora scen som teater.

Antingen innan eller efter ni har sett teaterföreställningen bekantar klassen sig med en eller flera av de andra varianterna av *Den långa flykten*.

Gör sedan en adaptionstudie genom att undersöka och analysera teaterföreställningen i relation till boken, filmen och/eller serien. Förslagsvis gör ni

detta gruppvis och låter varje grupp presentera vad de kommit fram till, alternativt gör ni studien tillsammans i helklass.

Hur gestaltas landskapet och den värld berättelsen utspelar sig i? På vilka sätt är de lika i de olika versionerna, hur skiljer de sig åt? Hur porträtteras karaktärerna och deras inbördes relationer? Vem har publikens/läsarens sympati? Hur ser relationen mellan humor och allvar ut i de olika versionerna? Hur skulle ni beskriva dialogerna, hur är rytmen, ordvalen, m.m.? Är det några repliker som återkommer i samtliga versioner, och varför tror ni det är så? Vilka är de olika versionernas styrkor och svagheter?

Fördjupning!

Uppmana eleverna att göra en egen adaption. Ni kan välja en scen ur *Den Långa flykten*, eller en

situation ur ett annat befintligt verk. Be eleverna skriva om denna. Det kan vara som en talad dialog för film, radio/podd eller teater, det kan vara som en del ur ett seriealbum eller en novell, som en sångtext eller liknande. Använd er fantasi och kreativitet!

ÖVNING 2

Lyssna: Musik som puls och stämning

I Kulturhuset Stadsteaterns uppsättning av *Den långa flykten* står musikern och kompositör Anna Lund för föreställningens musik. Med hjälp av synth och trummor skapar hon puls, nerv och stämning i berättelsen.

Gå ihop i par och försök minnas hur musiken lät i föreställningen. Minns ni några särskilda scener eller melodier? Vad berättade musiken i de olika situationerna? Vilka känslor väckte musiken? Hur ofta var det musik? Vad gav det för effekt att musikern Anna spelade live på scenen, vem var hon i föreställningen?

Samlas i helklass och dela med er av era tankar.

Be därefter klassen ta fram papper och penna och sätta sig bekvämt i rummet. Blunda gärna! Du ska nu spela upp ett musikstycke i taget från listan nedan. Först lyssnar ni bara och känner in musiken, därefter ber du eleverna skriva ner de associationer som dyker upp i samband med musikstycket. Vad berättar musiken? Vilka bilder dyker upp, vilka platser, figurer, situationer? Stanna där du tycker det passar.

Spela upp nästa stycke och upprepa övningen några gånger.

Avslutningsvis: Diskutera vad ni hörde och vad ni upplevde att musiken berättade. Beskriv era associationer, och diskutera musikstyckena i relation till varandra: Hur skilde sig styckena från varandra? Vilken dramatisk effekt har olika instrument, tycker ni? Berättar olika instrument olika saker, skapar de olika känslor?

Musikförslag:

Annan musik som gjorts i samband med *Den långa flykten* (Från soundtracket till filmen *Watership Down*, 1978, Angela Morley):

Spår 4: <https://open.spotify.com/track/0VkkIXMH5Pd-TWG7GSUI6PG?si=658df6a5b27f4856>

Spår 12: <https://open.spotify.com/track/7HXU09Y-pUS50xzkgKvExl1?si=1ba9de5110af4489>

Annan musik spelad på synthar (Från soundtracket till filmen *Blade Runner*, 1994, Vangelis):

Spår 1: <https://open.spotify.com/track/6baN5nSUIVTsUyugSuAj7U?si=1427266e665c41d5>

Spår 4: <https://open.spotify.com/track/5JtT-SaH8W6UVqViPgpcqTq?si=aa8547a01dc6496b>

Annan musik med trummor och slagverk som huvudinstrument (Från soundtracket till filmen *Birdman*, 2014, Antonio Sánchez):

Spår 7: <https://open.spotify.com/track/6UJ9glX-2SgK7quDFHiKbcu?si=2aacd2f4a4334190>

Spår 11: <https://open.spotify.com/track/0dmyKTehC-zEAz3zdAJa1aX?si=ce22a04ad1614ba0>

ÖVNING 3

Skapa: Scenbilder

Den långa flykten är en scenisk resa genom olika miljöer. Scenografi och ljus skapar tillsammans berättelsens platser och atmosfärer och i varje scen förändras rummet.

Be varje elev tänka tillbaka på och välja ut en scenföljd från *Den långa flykten* som inkluderar runt fyra miljöer. Skriv ner vilka platser som förekommer i sekvensen. Eleverna ges nu möjlighet att skapa egna scenbilder genom att göra ett enklare storyboard som tar berättelsen från plats A, genom B, förbi C, till D, osv. Hur skulle världen och rummet se ut om ni fick göra scenografi och ljus till en uppsättning av *Den långa flykten*? Med vad och på vilket sätt skulle de olika miljöerna byggas upp? Hur skiljer sig platserna åt, på vilka sätt är de lika? Vilka stämningar skapar de olika rummen? Var kommer ljuset ifrån? Vilka saker är långt framme på scen, vilka är långt bak? Hur rör sig kropparna/skådespelarna i scenbilden?

När alla är klara be eleverna gå ihop två och två och dela med sig av sina storyboards och sina konstnärliga visioner.

Text: Signe Barfoed, 2024

På scenen

Medverkande

Lancelot Ncube
Nina Dahn
Gerhard Hoberstorfer
Jörgen Thorsson
Manuela Gotskozik Bjelke
Shebly Niavarani
Emil Hedayat
Angelika Prick
Bahador Foladi
Odile Nunes
Anders Johannisson
Ann-Sofie Rase
Magnus Bjøru
Anna Lund
Marcus Mattisson
Arvid Fredriksson

Understudies

Rebecca Kaneld
Fabian Lexner
Carlos Romero Cruz
Amanda Alvenkrans

Praktikanter från Kulturama

Aleah Beckford
Sara Berggren
Melina Carlson
Josefin Fröling
Maja Kihlberg
Emma Kind Plater
Agnes Koskinen
Rasmus Nord
Vide Rosengren
Oleksandra Rybak
Wilma Spinola Ivinger

Barn

Eira Madelénedotter Morell
Nicola Talantseva
Kayla Mirambo
Karna Mattson
Amira Gardell
Ada Sjöström
Sophie-Noelle Orianwo
Olivia Pickin

Produktion

AV: Richard Adams
ÖVERSÄTTNING: Britt G Hallqvist
DRAMATISERING OCH REGI: Alexander Mørk-Eidem
SCENOGRAFI: Christian Friedländer
KOSTYM: Jenny Ljungberg
LJUS: Ellen Ruge
MASK: Johanna Ruben
KOMPOSITION: Anna Lund
REGIASSISTENT: Lisa Arnold
DRAMATURG: Amanda Fromell

Premiär den 6 december 2024, Stora scenen,
Kulturhuset Stadsteatern

Rekommenderad från åk 5

FÖRESTÄLLNINGSLÄNGD: ca 3 timmar inklusive
20 minuters paus.

Av upphovsrättsliga skäl är fotografering, filmning
och ljudupptagning från salongen inte tillåten.

FRÅGOR: skolombud@kulturhusetstadsteatern.se

BILJETTER: kundtjanst@kulturhusetstadsteatern.se

MER INFO: <https://kulturhusetstadsteatern.se/teater/den-langa-flykten>

Intresserad av mer?

Läs mer om vår skolverksamhet:

<https://kulturhusetstadsteatern.se/for-skolan>

KULTURHUSET
stadsteatern